

Beslutningsforslag nr. B 74. Fremsat den 14. december 2000 af Gitte Lillelund Bech (V), Brian Mikkelsen (KF), Christian H. Hansen (DF) og Tom Behnke (FRI)

Forslag til folketingsbeslutning

om øget gennemsigtighed og åbenhed i uddannelsessektoren

Folketinget opfordrer regeringen til snarest muligt at sikre øget gennemsigtighed og åbenhed i uddannelsessektoren ved på alle relevante niveauer i uddannelsessystemet at iværksætte let tilgængelig offentliggørelse af informationer om uddannelsesinstitutionernes:

- Fagudbud og læseplaner.
- Værdigrundlag og pædagogisk udgangspunkt.
- Gennemsnitskarakterer, opdelt på uddannelsesstrin og fag.
- Evalueringer af kvalitet og indhold i de udbudte fag.

Bemærkninger til forslaget

I videnssamfundet er evnen til hurtigt at tilegne sig ny viden vigtigere end nogen sinde tidligere. Derfor er gennemsigtighed og åbenhed i uddannelsessystemet i dag vigtigere end nogen sinde før. Samtidig er den internationale konkurrence på en lang række eksportmarkeder i dag hårdere end tidligere, hvilket tilsvarende stiller høje kvalitetskrav til uddannelsessystemet. Uden et uddannelsessystem, hvor kvaliteten ligger i top, er der en risiko for, at udviklingen kører uden om det enkelte menneske. For Danmark som helhed er der en risiko for, at der tabes arbejdspladser og konkurrenceevne, hvis ikke uddannelsessystemet ligger i top.

En vigtig forudsætning for at få høj kvalitet i uddannelsessystemet er, at der skabes gennemsigtighed og åbenhed. Dette er forudsætningen for et effektivt elev-, studenter- og forældredemokrati og skaber samtidig forudsætninger for et frit skole- og uddannelsesvalg. Endelig giver det forudsætninger for en sund konkurrence mellem skoler og uddannelsesinstitutioner om at levere den bedst mulige undervisning til gavn for kvaliteten – og dermed for eleverne, de studerende og Danmark.

Det danske uddannelsessystem savner på mange niveauer gennemsigtighed og åbenhed. Det er således svært for uddannelsessøgende/forældre at finde let tilgængelig relevant information om indhold, kvalitet og niveau på givne uddannelsesudbud. En øget gennemsigtighed og åbenhed i uddannelsessektoren vil give langt bedre mulighed for, at der skabes en dialog mellem uddannelsessøgende og institutioner. Ved at institutionerne fremlægger fagudbud, læseplaner samt uddannelsesmæssige principper og værdigrundlag, vil det være muligt at forholde sig til uddannelsen og dermed træffe begrundede valg, når den rette uddannelsesinstitution skal vælges.

Det er vigtigt, at der skabes åbenhed om alle forhold, som vedrører en uddannelse og en uddannelsesinstitutionens indhold og kvalitet. Kun derved opnås den fulde sandhed om en uddannelses kvalitet og mangler, hvilket er forudsætningen for, at den enkelte kan foretage et optimalt uddannelses- og skolevalg, samt for at

den enkelte kan deltage i et velfungerende elev- og studenterdemokrati på et sagligt grundlag.

Forslagsstillerne ønsker derfor, at det skal være obligatorisk for alle uddannelsesinstitutioner at udarbejde materiale samt hjemmesider, hvor alle relevante informationer om skolens kvalitet indgår. Det skal være obligatorisk at offentliggøre information om fagudbud, uddannelsesinstitutionens værdigrundlag og pædagogiske grundlag, læseplaner og gennemsnitskarakterer opdelt på hold og fag. Forslagsstillerne er opmærksomme på, at offentliggørelsen af de ønskede informationer på folkeskoleområdet kræver accept i folkeskoleforligskredsen.

Derudover skal uddannelsesinstitutionen offentliggøre al anden information, som den skønner relevant. Kriteriet for offentliggørelse skal være, at al information, som er relevant for den samlede bedømmelse af uddannelsens kvalitet, skal offentliggøres. Til støtte for den enkelte uddannelsesinstitution skal der udarbejdes en vejledende hjemmeside for uddannelsesinstitutioner, som anbefaler, hvilke informationer der skal offentliggøres på hjemmesiden. Denne vejledende hjemmeside kan eksempelvis udarbejdes af Danmarks Evalueringsinstitut.

Det må forventes, at processen med at redegøre for den enkelte institutions grundprincipper samtidig vil medføre en bevidstgørelse af uddannelsesinstitutionen. Herved vil de valgte principper have bedre mulighed for at være en rød tråd i institutionens fremtidige aktiviteter og dermed medvirke til at styrke både den faglige og den sociale profil.

Ud over offentliggørelse af fagudbud, læseplaner, værdigrundlag og pædagogisk udgangspunkt skal de enkelte uddannelsesinstitutioner offentliggøre gennemsnitskarakterer opdelt på uddannelsesstrin og fag.

På en række uddannelser er der i dag forbud mod at offentliggøre karakterer. Det gælder for eksempel for ungdomsuddannelserne på gymnasier (studentereksamen), højere forberedelseksamen (hf) og studieforberedende enkeltfag. For disse uddannelser er det forbudt at offentliggøre karaktergennemsnit for fag, klasstrin, hold eller for samtlige eksaminer. Alene det

landsdækkende karaktergennemsnit for gymnasier må offentliggøres.

Denne barriere mod gennemsnitlighed og åbenhed betyder, at gymnasiets interessenter – eleverne, lærerne, forældrene og amtsrådet – ikke har et kvantitativt overblik over kvaliteten af undervisningen på deres gymnasium i forhold til andre gymnasier, hverken målt på gennemsnitskarakterer for gymnasiet under ét, på klassetrin eller inden for de enkelte fag. Det medvirker til, at der ikke er det optimale udgangspunkt for en konstruktiv dialog om undervisning og kvalitet. Det optimale udgangspunkt er efter forslagsstillerne mening alle forhold, der har indvirkning på kvaliteten i den danske uddannelsessektor, herunder karaktergennemsnit for uddannelsestrin og fag.

Danmark er det eneste land i OECD, hvor en lov beskytter mod offentliggørelse af en så væsentlig kvalitetsparameter som karakterer. Idet det danske forbud ikke gælder for uddannelsessektoren generelt, virker det inkonsistent, at netop gymnasier, hf og studieforberende enkeltfag ikke har ret til at offentliggøre karakterer. Forslagsstillerne ønsker, at alle danske uddannelser fremover skal have samme gode muligheder for at blive kvalitetsudviklet og forbedret gennem en konstruktiv dialog mellem studerende, lærere, ele-

ver og forældre. Derfor vil forslagsstillerne ophæve ethvert forbud mod offentliggørelse af gennemsnitskarakterer, opdelt på uddannelsestrin og fag i hele den danske uddannelsessektor. Af hensyn til at beskytte den enkelte elev eller studerende skal det naturligvis stadig være forbudt af offentliggøre den enkeltes karakterer.

Endelig mener forslagsstillerne, at evalueringer af kvalitet og indhold i alle udbudte fag bør være offentligt tilgængelige. Det er forslagsstillerne opfattelse, at åbenhed omkring kvalitet i den danske uddannelsessektor spiller en afgørende rolle i de enkelte uddannelsers fortsatte kvalitetsudvikling og forbedring.

Offentligt tilgængelige kvalitetsvurderinger vil skabe incitament for uddannelsesinstitutionerne til at opretholde et højt kvalitetsniveau samt til at gribe ind, hvis enkelte fag eller kurser ikke lever op til den ønskede standard. Det vil også gøre det muligt for elever og studerende at udnytte gevinsten ved et større fagudbud på tværs af uddannelsesinstitutionerne. For at sikre objektive evalueringer bør evalueringerne foretages af både nationale og internationale institutioner eller med baggrund i specielt udviklede tests udarbejdet af eksempelvis Danmarks Evalueringsinstitut.

Skriftlig fremsættelse

Gitte Lillelund Bech (V):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om øget gennemsnitlighed og åbenhed i uddannelsessektoren.

(Beslutningsforslag nr. B 74).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.